Zbiór processów
z 18 wieku

Cz. IV

5.

Dziady

Jakóba Gieysztora

Rdz Gr nlwk

Z Biblioteki Jak. Kaz. Gieysztora

1. Wilno — Ryx.
2. Wigdorowicz. Wichert.
3. Katmanowicz Klaczko — Wigdorowicz.
4. — —
5. — —
6. Biskup Wilens.
7. Żydy — Wichert.
8. — —
9. Wulfowicz — Radziwiłł.
10. Leybowicz — Menasowicz. Wigdorowicz.
11. Włościanie Star. Wielondskiego — Walewski An.
12. Poniatowscy — Walewski.
13. Zydlinski — Micewicz — Jasinski.
14. — —
15. Hausman — Piltowski —
16. Potocki — Grodno.
17. Brzostowski Xaw. — poddani Mosiewscy.
18. Stankiewicz — Muszynski — Dedenko.
19. Dominscy. Szpinki. Karmelici. Rudomina. Olszewko.
20. Alexandrowicz — Grodno.
~~21 Ołtokocko — Gnatowski.~~ zob. 14633. III. t. V. Nr. 13.
22. Muszynski — Ryż — Niemcewicz — Krasnodębski.
23. Tęgoborski —
24. Goszcko — Wilno.
25. — —
26. — —
27. — —
28. — Berez Kartuzi — Niemcewicz —
~~28a~~ 29. — —
~~29~~ 30. Stokliski Star. — Minejko.
30. Minejko — Malinowski.
Giegżter. — Pilecka.
31. — —
32. — —

33. Sokołowski — Wilno
34. — —
35 — Karnelis — Giedroyć.
36 — Swirski. — Kowno.
37. Puciłowski — Kowno
38. Kurlewiecki — Orzeszko.
39. Dowbiergo Franc. — Orzeszko.
40 — Orzeszko
41. Piasecki — Czerniecki. Wołodźkowa. Wołodkiewicz
42. Odyniec — Zahorski — Rynguwat Dyrski.
43. Białopiotrowicz — Bryglicki
44. Kostrowicki — Wasilewski.
45 — —
46 Totoczko — Kamedułki Węgier.
47. Wojniczko — Bieżański. Tayler
48. Pohl Jgd. — Plater.
49. Przeździecki — Zastaw.
50. Chrzewicz — Przeździecki — Marcinkiewicz,
51 Marcinkiewicz — Radziwiłł, Chreptowicz
Sapieha.
52 Sapieha — Przeździecki.
53 — —
54 Matuszewicze — Czarkowski — Bobrowniczki
55. Klemrele — Matuszewicze — Ciechowski.
56. Klemrele.

50.

PRODUKT SPRAWY

WJX. Charewicza Proboſzcza Kraſnoſielskiego.

z JWW. Przezdzieckimi Strażnikami Mińskimi, y W. JP. Marcinkiewiczem Sędzią Ziemskim Lidzkim, Alexandrem Mogielnickim y ſamą Jeymcią Zaſtawnikami Folwarku Goyżewa.

Przed Unią W. X. Litt: w Maiętności Dubrowach była Plebania u-
fundowana: y w Poſſeſyi ſwoiey miała grunta, Wſie y Poddanych
do niey nadanych.

Po Unii za Plebana Xiędza Michała Witowſkiego: kiedy był pomiar
tych Dubrow za Dziedzictwa Xięcia Mikołaia Krzysztofa Radzi-
wiłła Marſzałka Nadwornego Litewſkiego, Heronim Makowiecki
Namieſtnik Nieświſki Dzierżawca Dubrowſki, z racyi rozrzuco-
nych po różnych mieyſcach gruntow Plebańſkich; zamian czyniąc,
te co do Plebanii należały, włączył do gruntow Dubrowſkich, a
Xdzu Plebanowi, w drugich mieyſcach w jednym obrębie za-
mianą (wyznaczył, y do poſſeſſyi oddał in ſumma włok 31.
morgow 17. prętow 10.

Zamiaſt zaś dzieſięciny należney z Dubrow trzy Włoki poſtąpił w Sie-
le Bortnikach, y zamianę Dokumentem zabeśpieczył. *działo ſię to:*
1576. *Czerwca 7. dnia, który Dokument jeſt inſerowany do approbaty, o
którey niżey.*

Po tey zamianie gdy umarł Xiądz Witowſki, Xiąże Mikołay Krzyſz-
tof Radziwił, Marſzałek Nadwor: Litt: prezentowawſzy na tę
Plebanią Xiędza Staniſława Tarnowſkiego, tę zamianę prócz Ma-
kowieckiego uczynioną Dokumentem ſwoim aprobował, *który czy-
tać*
1577. *Maia 15. Autentyk tey aprobaty aktykowany 1772. Maia 4. w Ziem:
Miń:*

Za rozkazem Xięcia Marſzałka podane zoſtały temuż Xiędzu Tarnow-
ſkiemu Plebania y grunta już wedle zamiany należące do Poſſeſyi
przez Zacharyaſza Lenka Namieſtnika Dubrowſkiego, który opi-
ſał ſtan Plebanii, jakie grunta należą, y oraz wyraził, że lubo za
dzieſięcinę trzy Włoki oddane były w Bortnikach przy tey inſtal-
lacyi Plebana na mieyſce tych Włok Bortnickich dla uniknienia
Szachownic, dane także trzy Włoki Morgow 10 ſuperaty, zoſtały
w jednym mieyſcu przy Siele Goyżewie do Plebanii jego należą-
cym, a tak podano do Plebanij Włok 31. Mor: 27. y prent: 10.
1577. *Maia 22. Liſt podawczy, czyli Inwentarz, którego vidimus ex archivo
Vilnen: data wyięcia wytarła ſię, a 1759. czaſu Kommiſſyi Kraſnoſielſkiey
konnotowany.*

Trwała zawſze Plebania przed Unią ufundowana y grunta wedle za-
miany poſſydowała jako do Dziedzictwa ſwego należne: który Ko-
ściół Parafialny Abraham Woyna Biſkup Wileń: wizytuiąc inſtallo-
wał na Plebanią X. Mateuſza Makowſkiego, którą wizytę zapiſa-
niem Kościoła Parafialnego Dubrowſkiego *w Ru*

1654. *Januar: 18. czynioną widzieć w Dekrecie Ziem: Miń: fol: 1. y 5.*

Póznicy gdy wraz rewolucye y inkursye w Kraju nastąpiły, mianowicie Kozacy rebellij Chmielnickiego, Moskale pod Wodzem Chowańskim wycinaiąc Xięży Katolickich przez emulacyą y nienawiść Religii na ten czas y Kościoł Parafialny Dubrowski in existenti będący zruynowany, y Xiądz Pleban Dubrowski wypędzony został, z jakiey okazyi Possessorowie Dubrowscy profituiąc, przywłaszczyli grunta fundușzowe na Plebanią Dubrowską wydane.

A poustałych rewolucyach inkursyach Krajowych, tudzież uciemiężeniu XX. Rzymskich przez Dysydentow, Marcybella Chlebowiczowa Kościoł Parafialny Dubrowski ertygowała, świadczy to jey list do Biskupa pisany, ktory zginoł, *lecz onim zaświadcza Dekret Miń: na karcie 5. y 6.*

Do potrzeby tey Plebanii Xiądz Stefan Woynowski Dziekan Radożkowski, wyioł widymus zamiany Radziwiłłowskiey z Akt Archivi Diecesani.

1722 *Junii 24. dnia producitur.*

Kościoł ten Parochialny Dubrowski zgorzał w Ru 1725. jaki przypadek tenże Xiądz Dziekan zawiaduiący tym Kościołem Manifestem ogłosił.

1726. *ten Manifest dattny, o ktorym Regestr Dokumentow niżey produkuiący się zaświadcza.*

Po takim przypadku zeszły Marcinkiewicz, Zydowicz i drudzy Possessorowie Dubrow: zabrawszy resztę gruntu possydowanych przez Plebanie, jakie po inkursyach niebyły zupełnie powrócone, budować Kościoła niedopuścili, jaki postępek zganiwszy Xiądz Pancerzyński Biskup, zalecił, aby Xiądz Woynowski i Kościoł buddował i dochodził gruntow Kościelnych.

1728. Apr: 24. *Instrument składa się.*

Prowadził wraz Xiądz Woynowski o rekuperacyą gruntow Dubrowskiego Kościoła z JOO. Sapiehami, Marcinkiewiczem i dalszemi od Ru 1728. aż do Ru 1744. w Trybunale Duchownym, lecz tak tamtych wiekow był przewlekły proceder, na samych kończyło się Remissyinych Dekretach, ktorych 10. zapadło, *świadczy o tym Regestr papierow przez Xdza Pawszewskiego, Xiędzu Chełchowskiemu oddanych.*

1744. *8bra 28. dattny.*

Zlecenie maiąc rownie Xiądz Pawszewski nie milczał w tey krzywdzie, ktorą znał przez zeszłego Mateusza Marcinkiewicza dopełnioną i nadal dopełniaiącą się przez podanie gruntow fundușzowych Kościelnych pod zapisy Zony swey, o co doczyniącey się Intromissyi pro re zeszłey Marcinkiewiczowey czynił Interwencyą o grunta Plebanii i razem Manifestował się.

1758. Junii 7. dnia *Interwencya zeznana przez Jenerała.*

1759. *Marca 17. Process.*

Takie przypadki ciągiem do zamieszania fundușzu zdarzane upewnieniem zostały się dla Marcinkiewicza zabranych na zawsze gruntow, jednak nie mogąc znieść gryzoty sumnienia swego, Mateusz Marcinkiewicz na mieyscu dawnego Kościoła, nowy zbudował, i wyznawszy niesłuszną ruinę fundușzu Dubrowskiego część onego przywrócił, zupełnie zaś obowiązał się Xiędza Charewicza ułatwić za skończeniem z JWW. Przezdzieckiemi procederu, a przez czas trwania ustanowił z rożnych opatrzeń składaiącą się daninę, jak świadczą następne słowa Inwentarza: „

„ Tym czasem nim mię Bog dobrotliwy pozwoli rozpra-

„ wić

„ wić się z JW. Przezdzieckim Podkanclerzym W. X. Lit:
„ zupełną uczynić satysfakcyą &c. naznaczam dla Xiędza
„ Tynfow 200. na Rok wypłacać ze Dworu Dubrowskiego
„ Dobr moich w Wdztwie Miń: leżących.

1770. Maja 29. *dattny, a* 1771. *Marca* 20. *na Roczkach Grodzkich Mińskich przez W. Mateusza Marcinkiewicza przyznany Inwentarz składa się.*

Tenże Marcinkiewicz Addytamentem swym dalsze uczynił na Kościoł Dubrowski opatrzenie i znowu wyznał potrzebę wrócenie przez się i swych Sukcessorow należnych gruntow, słowa Addytamentu: „ Takowy Addytament do Inwentarza danego o-
„ demnie na Kościoł Dubrowski W. JX. Kazimierzowi Cha-
„ rewiczowi Proboszczowi Krasnosielskiemu stwierdzaiąc
„ wszystkie punkta opisane w Inwentarzu, opisuię tym
„ sposobem: na Ordynaryą dla Xiędza, nim dalsza i zupeł-
„ na należąca Kościołowi nastąpi odemnie, lub Sukcesso-
„ row moich satysfakcya roczną naznaczam.

1772. Febr: 29. dnia *widzieć i Czytać Addytament z Intromissyą.*

W Czasie tym samym, w ktorym W. Marcinkiewicz Oyciec proceduiącego do sprawiedliwości skłoniony przywracał części Kościołowi Dubrowskiemu własność, ziechał W. JX. Towiański Biskup Karpazieński Suffragan i Officyał Białoruski i przy poświęceniu Kościoła sporządził Inwentarz tak sprzętow Kościelnych, jako też należności wszelkiey do funduszu zapisaniem nie wrocowych jeszcze gruntow i wyrażeniem znayduiących się Dokumentow.

1770. Maja 29. *Inwentarz Kościoła Dubrowskiego.*

Po śmierci Mateusza Marcinkiewicza Syn teraz proceduiący W. Sędzia Ziemski Lidzki, nietylko odbiegł włożonych na się przez Oyca obowiązkow w przywróceniu zupełnym zaiętych gruntow, lecz jeszcze targnął się na postanowienie onegoż, bo z zaintromittowanych gruntow, gwałtownie zboża pozabierał, Xiędza Milkowskiego Komendarza zbił, i z Plebanii wypędził, sprzęt Koscelny zagarnął, i to wszystko zatrzymał przy sobie, co był powinien według Inwentarza Oyca co rocznie dawać, o to więc wszystko JX. Charewicz w Ru.

1773. *Przed Urzędem Ziem: Wdztwa Miń: Manifestował się.*

Chcąc zaś Xiądz Charewicz Prawnie szukać swey krzywdy, udał się z W. Marcinkiewiczem w proceder w Sądzie Ziemskim Mińskim, lecz Marcinkiewicz trudniąc rozprawę za przypadnieniem Aktoratu w Ru

1774. Junii 1. *wzdać się dopuścił.*

Wydane zostało zatym obwieszczenie z Instancyi JX. Charewicza, a po sprowadzeniu Urzędowey Exekucyi, znowu do rozprawy nastąpiły przypozwy, *o czym Dekret Ziemski Miński folio* 16, *upewnia.*

Przedłużany staraniem W. Marcinkiewicza został Proceder aż do Roku 1777, w ten czas Urząd Ziemski Miński nieprawny złożył wyrok, Fundusz Radziwiłłowski przed Unią i przed wszystkiemi Konstytucyami Prowincyi Litewskiey służącemi na Plebanią Dubrowską nadany poślednieyszemi tranzaktami exekucyą tegoż Funduszu dowodzącemi zmocniony prawomocnie skassował, wyraziwszy błahe przyczyny. w obłąkanym swym od Prawa i sprawiedliwości Dekrecie, że Fundusz Radziwiłłowski nie przyznany, że do Akt świeckich subseliow nie wprowadzony, że Intromissya za Funduszem Radziwiłłowskim do gruntow Kościelnych przez Woźnego uczynioną była,

ła, że Fundůſzem żadnym obligacye żadne na Plebanow Dubrowſkich, prócz obowiąſku curæ animarum nie jeſt włożona, i że Funduſz Radziwiłłowſki z podpiſem tylko właſney ręki Xcia Mikołaja Krzyſztofa Radziwiłły Marſzałka Litt: i z pieczęcią herbowną onego bez żadnego Pieczętarza jeſt ſprawiony.

A z tych przyczyn ſąd Ziemſki Mińſki rozminowſzy ſię z treścią tych Dokumentow, które kaſſował, zniſzczył przed Uniowy Funduſz, i wſzelkie poślednieyſze dowody Plebanom Dubrowſkim ſłużące uchylił.

Względem zaś zabioru gwałtownym ſpoſobem przez Marcinkiewicza ſprzętu Kościelnego, zbicia X. Milkowſkiego, o zabraniu zboża i rozmaitego maiątku, extradycya tegoż maiątku oraz Inkwizycyą i weryfikacyą z W. Marcinkiewiczem decydował.

Opatrzanie uczynione na Kościoł Dubrowſki przez zeſzłego Marcinkiewicza Oyca Proceduiącego znikczemnił, i żadney w tym nieprzymuſił uczynić nadgrody, expensu z.ś tylko 300. złotych ſądził.

Od którego Dekretu JX. Charewicz kaſſuiącego Funduſz Dubrowſki appellował, a W. Marcinkiewicz od decydowaney extradycyi, tudzieſz Inkwizycyi i Weryfikacyi do Trybunału założył appellacyą, *Widzieć Dekret Ziemſki Mińſki folio 18.*

Po którym gdy przypadła ſprawa w Trybunale po Produktach i Replikach ſtanoł Dekret paritatis.

Tandem za przypadnieniem powtóre W. Marcinkiewicz kondemnował ſię, i tradycyi czynioney przez ſubordynowanego JP. Ryłłę bronił.

1782 *7bra 19. Dekret Contumacyiny cum ſolennitatibus.*

Za trzecim razem przypadnienia, po odbytych Replikach wycięczaiąc ſtrony na expensa kondemnowali ſię JWW. Przezdzieccy, i JW. Chreptowicz Podkan: Opiekun.

1785 *Junij 25. Dekret Contumacyiny.*

Za którym gdy pro traditione użyty Urzędnik ziechał do Folwarku Sielca attynencyi Zaſławſkiey, takowey tradycyi przez ſubordynowanego JP. Iwanowſkiego Ekonoma bronili. *na Dowod*

1785 *Julij 20. Liſt teſtymonialny i Obwieſzczenie.*

Proźba tedy jeſt JX. Charewicza, aby Trybunał approbował Funduſz, i naſtąpioną w gruntach zamianę, i do nich inekwitacyą ſądził, aby uznał extradycyą ſprzętu Kościelnego i wſzelkiego maiątku przez Marcinkiewicza gwałtownie przy expulſyi zabranego, aby nakazał po 200. Tynfow naznaczoną annuatę przez Oyca Marcinkiewicza, a teraz Syn Proceduiący za wſzyſtkie lata zapłacił, aby decydował Inkwizycyą w ſprawie uczynkowey, oraz kalkulacyą z użytkow Funduſzowych gruntow, niemniey weryfikacyą z poczynionych ſzkod, a JWW. Przezdzieckich i Marcinkiewicza ukarać Penami kontrawencyinemi i na obu ſtronach ſądzić expensa Prawne.

Y o to Pozwy.